"Huts kreeg 5 miljoen euro staatssteun bij koop landbouwgrond OCMW"

Wetgeving (/Wetgeving) | Online 11/12/2018 12:40

Een misschien onbedoelde, maar daarom niet minder reële staatssteun van €5 miljoen ging gepaard met de verkoop van 450 ha landbouwgrond aan de NV Bijloke van havenmagnaat Fernand Huts. Dat pleitte de advocaat van de landbouwers die het OCMW en de NV Bijloke hebben gedagvaard dinsdag in het justitiepaleis van Gent. De advocaten van de tegenpartij verzetten zich fel.

Raadsman Nic Reynaert vertegenwoordigde het landbouwerskoppel in het justitiepaleis te Gent. - DC

Een misschien onbedoelde, maar daarom niet minder reële staatssteun van €5 miljoen ging gepaard met de verkoop van 450 ha landbouwgrond aan de NV Bijloke van havenmagnaat Fernand Huts. Dat pleitte de advocaat van de landbouwers die het OCMW en de NV Bijloke hebben gedagvaard dinsdag in het justitiepaleis van Gent. De advocaten van de tegenpartij verzetten zich fel.

«Het stuk grond werd als één geheel verkocht voor 17,5 miljoen euro, terwijl het in 2016 al 22,5 miljoen euro waard was, en bij een verkoop in percelen nog veel meer zou opgebracht hebben», zei advocaat Nic Reynaert. Volgens het OCMW en het bedrijf van Huts dat de gronden kocht, was er «een correcte marktprijs» en was er geen sprake van staatssteun. Volgens de raadsman is ook de procedure van een openbare verkoop niet gerespecteerd, omdat er van in het begin mensen zijn uitgesloten.

Huts had in 2016 via een Luxemburgse vennootschap 450 hectare Zeeuws-Vlaamse landbouwgronden gekocht van het Gentse OCMW voor 17,5 miljoen euro. Een koppel Belgische boeren verzet zich echter tegen de verkoop. De gronden zijn geregistreerd als 79 percelen en moesten daarom in verschillende loten verkocht worden, zei advocaat Reynaert eerder (https://www.landbouwleven.be/2287/article/2018-01-25/ocmw-gent-sloot-feite-boeren-uit-van-verkoop-450-ha-landbouwgrond?referer=%2Farchives%2Frecherche%3Fdatefilter%3Dlastyear%26sort%3Ddate%2520d «Op die manier konden de boeren niet meedingen voor de goedkope landbouwgrond. We spreken over een verkoopprijs van 39.000 euro per hectare, terwijl landbouwgrondprijzen hier en in Nederland makkelijk tussen de 80.000 en 100.000 euro bedragen.»

Volgens de eisers is er sprake van onterechte staatssteun van het OCMW aan Huts. «Het stuk grond was 20 miljoen euro waard volgens het taxatieverslag, en in 2016 was dat al 22,5 miljoen. Dat is een reële staatssteun van 5 miljoen euro bij een verkoop voor 17,5 miljoen euro», pleitte Reynaert. Intussen verkocht Huts al een aantal gronden door. Voor de raadsman is dat opnieuw een aanwijzing dat de gronden onder de prijs werden verkocht, in die mate dat er van ongeoorloofde staatssteun kan worden gesproken.

De verdediging van OCMW Gent sprak dit tegen, nadat ze uiteenzette waarom ze vond dat de zaak juridisch-technisch onontvankelijk en de rechter niet bevoegd was. Bovendien willen ze de kosten en geleden imagoschade vergoed zien door de landbouwers. Ze eisen 10.000 euro van het koppel rundveehouders.

Dat vinden de landbouwers absurd. Zij bleven op de vlakte, en kozen ervoor het proces binnen de muren van het justitiepaleis te voeren in plaats van in de media. In Landbouwleven doen ze deze week hun verhaal. «Het is voor de landbouw dat we onze nek uitsteken. Landbouwgronden worden meer en meer als belegging gebruikt. De landbouw krijgt geen kans», klinkt het.

Waarschijnlijk blijft het wachten op een uitspraak tot februari volgend jaar. Meester Reynaert, advocaat van de landbouwers, heeft er een goed oog in. «Van onontvankelijkheid is geen sprake. De argumenten van de tegenpartij over de grond van de zaak maakten op mij geen indruk. Wat OCMW Gent heeft gedaan is geen criminele overtreding, maar ook zeker niet toelaatbaar.»

Belga en DC

Verbeten pleit om Zeeuwse landbouwgronden van OCMW Gent

Online 13/12/2018 12:15

Een misschien onbedoelde, maar daarom niet minder reële staatssteun van €5 miljoen ging gepaard met de verkoop van 450 ha landbouwgrond aan de NV Bijloke van havenmagnaat Fernand Huts. Dat pleitte de advocaat van de landbouwers die het OCMW en de NV Bijloke hebben gedagvaard dinsdag in het justitiepaleis van Gent. De advocaten van de tegenpartij verzetten zich fel.

Aan het begin van zijn pleit zette advocaat Nic Reynaert de cijfers op een rijtje. In 2016 verkocht het Gentse OCMW 450 ha landbouwgrond aan de NV Bijloke voor ruim €17,5 miljoen. In 2014 schatte een taxatiebureau in opdracht van het OCMW de waarde van die grond nog op iets meer dan €20,5 miljoen. Rekening houdend met een stijging van de grondprijzen met 5 % per jaar, zoals de laatste jaren het geval was (volgens FedNot, nvdr.), waren die gronden in 2016 al €22,6 miljoen waard.

Staatssteun

“Een simpele rekensom leert dat de NV Bijloke ruim €5 miljoen onder de waarde van de gronden betaalde, €3 miljoen wanneer we geen rekening houden met de evolutie van de grondprijzen sinds 2014. Ook dat is hoger dan het toegelaten maximum aan staatssteun voor bedrijven, dat €200.000 over een verloop van 3 jaar bedraagt”, betoogde de raadsman.

Hij herhaalde zijn verzoek om schenkingsakten, aankoopakten, pachtcontracten en dergelijke meer te mogen inzien, om het precieze bedrag van het voordeel dat NV Bijloke genoot te kunnen vaststellen. “Daarin zijn zeker nog relevante elementen te vinden om de juiste waarde te bepalen, die hoogstwaarschijnlijk nog hoger ligt. Indien niet zou ik als advocaat van de tegenpartij die documenten meteen overgemaakt hebben”, maakt hij zich sterk.

Reynaert verwees in zijn betoog naar het feit dat de NV Bijloke al een aantal van de gronden heeft doorverkocht. “Dat doet zo’n bedrijf niet zonder er winst op te maken. Het is duidelijk dat de NV Bijloke een goed *batje* (koopje, nvdr.) heeft gedaan.”

Of toch geen staatssteun?

Een van de twee advocaten die pleiten voor het OCMW stelden dat er van staatssteun zoals in de Europese wetgeving geen sprake kan zijn. “Daarvoor moet de verkoop aan vier voorwaarden voldoen”, legde hij uit. “Ten eerste moet het economisch voordeel gefinancierd worden met staatsmiddelen. Ten tweede mag dat voordeel niet via de normale commerciële manier kunnen worden verkregen. Verder moet het slechts voor één of enkele ondernemingen gelden en leiden tot een onevenwicht in de markt.”

Wanneer het OCMW iets verkoopt, geldt het als privé-instelling, niet als publieke dienstverlener, pleitte de advocaat. Ook wees hij erop dat niemand was uitgesloten van de verkoop. Daar is Reynaert het niet mee eens. “*De facto* kan alleen grootkapitaal deelnemen, terwijl een openbare verkoop voor iedereen moet open staan. Daardoor zijn ook de regels rond openbare verkoop geschonden.”

Meerdere, kleinere loten

De hele zaak lijkt terug te voeren tot de vraag: Waarom bood het OCMW Gent geen verschillende kleinere loten aan, zodat ook landbouwers mee konden bieden? Het ging tenslotte om 79 percelen.

“De beleidskeuze om gronden in één lot te verkopen is gebaseerd op drie redenen: een vlotte administratieve afwikkeling, vermijden dat het OCMW met restgronden blijft zitten en een betere prijs krijgen”, zette de advocaat van de verdediging uiteen. Hij lichtte ook toe waarom het OCMW überhaupt tot verkoop overging: “De gronden bevinden zich ten eerste niet binnen haar werkingsgebied, en ten tweede genereerden ze geen goede opbrengst.”

“Stroman”

De eerste verdedigingslinie van de advocaten van het OCMW en die van de NV Bijloke richtte zich echter op de bevoegdheid van de Gentse rechter in de zaak. Volgens hen moet de zaak, als die al voor mag komen, in Nederland gepleit worden. Verder noemen ze de landbouwer die hen heeft gedagvaard “een stroman voor burgerbewegingen, zonder eigen belang” en de hele zaak een “*actio popularis*” of volksvordering. Omwille van geleden imagoschade en onkosten eisten ze meteen ook €10.000 van de boer in kwestie.

Reynaert is er zeker van dat de rechter zal oordelen dat hij bevoegd is. Ook inhoudelijk stelt de advocaat zich zelfzeker op: “De argumenten van de tegenpartij maakten op mij geen indruk.” De raadsman gelooft stellig in zijn ‘tweesnijdend zwaard’: ongeoorloofde staatssteun en een gebrekkige openbare verkoop. “Het is geen ‘criminele’ overtreding,” geeft hij evenwel toe, “maar tegelijk zeker niet toelaatbaar.”

Aangezien het om een lijvig dossier gaat en de kerstperiode eraan komt, zal de uitspraak - gepland voor 8 januari - makkelijk een maand vertraging oplopen, aldus Reynaert.

DC

“We hebben die grond nodig”

Online 13/12/2018 12:26

Rundveehouders Pieter Van Poucke en Annelies Marchand uit Lokeren hebben het Gentse OCMW en de NV Bijloke van Fernand Huts gedagvaard. Dat deden ze niet alleen omdat ze zelf graag een drietal hectare van de voortreffelijke poldergrond hadden gekocht. “Dat Gent landbouwers flagrant uitsluit van de verkoop van landbouwgrond is een jammerlijk feit. Dit mag niet herhaald worden.”

Pieter Van Poucke is niet te spreken over de verdediging van het Gentse OCMW. “Ze zeggen wel dat ze niemand gediscrimineerd hebben bij de verkoop, maar welke landbouwer heeft er €17 miljoen liggen?” Samen met partner Annelies Marchand wil hij zijn verhaal doen in Landbouwleven, “want uiteindelijk is het voor de landbouw dat we onze nek uitsteken.”

Hoe helpt jullie rechtszaak de landbouw?

Pieter: “Waren die 450 ha in verschillende kavels verdeeld geweest, dan hadden er misschien wel landbouwers meegedaan. Wij zeker. En het is niet alleen deze zaak. Als je door Vlaanderen rijdt zie je overal pèrdjes lopen op privégrond die in feite gekocht is als belegging. Als landbouwer krijg je daar geen toegang meer toe. Waarschijnlijk zit de pachtwet daar voor iets tussen. Daarnaast maakt de aankoop van grond als belegging het land nog duurder dan het al is. De landbouwgrond moet iets meer terugkeren naar de landbouwer, vind ik.”

Jullie trekken ten strijde tegen het OCMW van Gent. Wat is jullie boodschap voor de politici daar?

Annelies: “Gent heeft een voedselstrategie. Het is één van de voortrekkers wat stadslandbouw betreft. Voedselteams, boerenmarkten, noem maar op: er zijn 1001 initiatieven hier. En het OCMW van zo’n stad sluit landbouwers flagrant uit van de verkoop van landbouwgrond? Die gronden liggen op 50 km van de stad Gent, maar in een land als België is dat de grond die haar Gentenaars gaat voeden. Alstublieft, als er landbouwpatrimonium beschikbaar is, zorg dan dat het in handen blijft van lokale landbouwers, en niet van een landbouwinvesteringsmaatschappij met maatschappelijke zetel in

Luxemburg.”

Hoe ziet jullie bedrijf eruit?

Annelies: “Wij houden een zestigtal runderen, Blonde d’Aquitaine. Pieter is ook slager. Op onze hoeveslagerij ‘De Vierklaver’ in Lokeren verkopen we ons vlees rechtstreeks aan de consument. Ik sta ook met een kraampje op verschillende boerenmarkten, waaronder die in Gent. Op boerderijniveau werken we bio, maar vanaf het slachthuis niet meer. Daar komt teveel bij kijken.”

Welke akkerbouwteelten hebben jullie?

Annelies: “Voornamelijk grasland, want we zitten op zandgrond. Hier biologische maïs of granen telen lukt niet. De onkruiddruk is veel te hoog, en we hebben de tijd niet om er regelmatig met een wiedeg door te rijden. Net daarom zijn die gronden in Zeeuws-Vlaanderen voor ons zeer interessant. Hadden we wat van die poldergrond kunnen kopen, dan was maïs of granen zetten een optie.”

Hoeveel hectaren hadden jullie willen kopen?

Pieter: “Wij hadden in feite een drietal hectaren in gedachten, om toch een beetje te kunnen uitbreiden. Grootschalig zullen we nooit worden, maar nu is het soms té nipt. Met een droge zomer als deze zitten we met de schrik: Gaan we wel toekomen? Je weet, bio voeder aankopen is duur. Het zou goed zijn om eens te kunnen experimenteren met een biologische teelt, want daar is nog niet zoveel onderzoek naar. Maar die ruimte hebben we niet, omdat we het ons niet kunnen permitteren om die oogsten kwijt te spelen of te weinig opbrengst te hebben op ons land. En met het mestdecreet alleen al heb je grond nodig om runderen te kunnen houden.” Annelies: “We zitten echt nipt. We gaan zelfs iets inkrimpen in onze rundveestapel.We hadden deze grond echt wel kunnen gebruiken.”

De advocaat van OCMW Gent uitte grote dreigementen. Wat vinden jullie daarvan?

Annelies: “Ik snap niet waarom ze €10.000 schadevergoeding eisen van ons. Wij zijn niet met grote woorden en beschuldigingen in de pers gekomen. We willen het proces hier in het gerechtsgebouw voeren, niet in de media. Schadevergoeding? Voorlopig hebben ze nog geen schade geleden.” Pieter: “Ik denk dat het ook wel intimidatie is. Laten we hopen dat het niet zover komt dat we ze moeten betalen. Dat zou een serieuze streep door de rekening zijn.”

Hoe schatten jullie de afloop in?

Annelies: “Iedereen is heel positief. Of er echt een nietigverklaring van de verkoop komt, weet ik niet. Normaal zitten wij op onze boerderij, ver weg van advocaten en rechtbanken. We staan nu tegen hele grote spelers. De eerste vraag is of de rechter vindt dat hij de bevoegdheid heeft om zich hierover uit te spreken. Bovendien zijn een aantal gronden opnieuw verkocht. Als ze die partijen er ook bij gaan betrekken zijn we nog wel even bezig.”

✎ DC

ABS steunt #ZaakHuts, Boerenbond niet

Online 13/12/2018 11:39

Algemeen Boerensyndicaat (ABS), Boerenforum, Wervel en de Waalse landbouwersbeweging FUGEA schaarden zich achter de landbouwer die de verkoop van 450 ha Zeeuwse landbouwgrond van het OCMW Gent aan een investeringsmaatschappij van Fernand Huts betwist. Boerenbond houdt zich er liever buiten.

Aan het nieuwe justitiegebouw in Gent betuigden dinsdag tussen de vijftien en de twintig mensen hun steun aan de landbouwer die een zaak aanspande tegen de NV Bijloke, een investeringsmaatschappij gelieerd aan havenmagnaat Fernand Huts. FIAN, een ngo die wereldwijd het recht op voeding ondersteunt, organiseerde de samenkomst en stelde een steunverklaring op. Algemeen Boerensyndicaat (ABS), Boerenforum, Wervel en Waalse landbouwersbeweging FUGEA tekenden die samen met burgerbewegingen (o.m. GrondRecht) en personeel van de Universiteit Gent.

“Meestappen is duidelijk signaal geven”, meent ABS.

Hendrik Vandamme, voorzitter van ABS, deelt zijn bedenkingen: “Kan een openbaar bestuur op die manier omgaan met zijn landbouwgrond? Mag het er zo licht over gaan dat het 79 percelen te koop stelt in één blok? Wij protesteerden eerder al bij een gelijkaardige verkoop in de Westhoek. Toen ging het om twee keer 90 ha. Nu gaat het om 450 ha, en is de zaak nog vele malen groter.”

“Wij stappen mee in deze zaak om een duidelijk signaal te geven. Ik wil gerust geloven dat het OCMW uit gemakzucht handelde, maar het ging voorbij aan de nood aan grond waar vele landbouwers mee kampen. Een openbaar bestuur moet twee keer nadenken, en landbouwgrond aanbieden in behapbare brokken”, besluit hij.

“Spijtig”, vindt Boerenbond

Boerenbond is op de hoogte van de zaak, maar houdt zich er liever buiten. “We focussen ons momenteel op de uitspraak in januari 2019 – en zonder in detail te treden over deze lopende zaak – willen we toch al meegeven dat Boerenbond het principieel zeer spijtig vindt dat er niet meer rekening gehouden wordt met lokale landbouwers en het potentieel om in het Gentse lokale voedselproductie en formules zoals o.m. de korte keten meer te ondersteunen en stimuleren”, klinkt het.

DC